

Sygn. akt. II Kz 48/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2013 roku

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: Wiceprezes SO Grzegorz Zarzycki (spraw.)

Sędziowie: Sędzia SO Zygmunt Dudziński

Sędzia SO Małgorzata Szwedo - Dec

Protokolant: st. sekr. sąd. Edyta Bełczowska

przy udziale prokuratora z Prokuratury Okręgowej w Tarnobrzegu – **Marka Skrzyńskiego**

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 13 maja 2013r.

rozpoznał sprawę **A. H.** oskarżonej z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk, na skutek zażalenia pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego subsydiarnego na postanowienie Sądu Rejonowego w M.VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w K. z dnia 26.02.2013r. w sprawie VII K 90/13 o umorzeniu postępowania karnego

na podstawie art. 437 § 1 i 2 kpk

p o s t a n o w i ł :

uchylić w całości zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

W dniu 31.12.2012r. do Sądu Rejonowego w K. (obecnie Sąd Rejonowy w M. VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w K.) wpłynął akt oskarżenia wniesiony przez (...) Sp. J. jako subsydiarnego oskarżyciela posiłkowego (sporządzony i podpisany przez adwokata jako pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego) przeciwko A. H., oskarżonej o przestępstwo z art. 286§1 kk w zw. z art. 12 kk.

Postanowieniem z dnia 26.02.2013r. pod sygn. VII K 90/13 Sąd Rejonowy w M.VII Zamiejskowy Wydział Karny z siedzibą w K. na mocy art. 56§2 kpk stwierdził, że współnicy M. S.i A. S. nie mogą brać udziału w postępowaniu karnym jako oskarżyciele posiłkowi (albowiem ich akt oskarżenia złożony został po terminie), a w konsekwencji na mocy art. 55§1 kpk w zw. z art. 17§1 pkt 9 kpk Sąd umorzył postępowanie karne przeciwko oskarżonej A. H. (z powodu braku skargi uprawnionego oskarżyciela).

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości zażaleniem pełnomocnik subsydiarnego oskarżyciela posiłkowego (...) Sp. J. Pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego podniósł zarzut obrazy przepisów postępowania, mogącej mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to:

- obrazy przepisu art. 55§1 kpk poprzez błędne przyjęcie, że akt oskarżenia wniesiony został po upływie miesięcznego terminu, liczonego od doręczenia pokrzywdzonym zawiadomienia o postanowieniu ponownie umarzającym postępowanie przygotowawcze;
- obrazy przepisu art. 49§1 kpk poprzez błędne przyjęcie, że status pokrzywdzonych w przedmiotowej sprawie posiadają współnicy M. S. i A. S., nie zaś (...)

W zażaleniu pełnomocnik subsydiarnego oskarżyciela posiłkowego wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie wywiedzione przez pełnomocnika subsydiarnego oskarżyciela posiłkowego zasługuje na uwzględnienie. Nie odpowiada prawdzie leżące u podstaw zaskarżonego postanowienia twierdzenie jakoby subsydiarny akt oskarżenia wniesiony został z przekroczeniem miesięcznego terminu, o którym mowa w art. 55§1 kpk.

Z samej sentencji zaskarżonego postanowienia (pkt I) wynika, że Sąd I instancji traktował współników M. S. i A. S. jako dwóch odrębnych oskarżycieli posiłkowych. Tymczasem w świetle postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21.07.2011r. w sprawie I KZP 7/11 (orzeczenie opublikowane: OSNKW 2011/8/67) nie powinno budzić wątpliwości, że w charakterze pokrzywdzonego w postępowaniu karnym może występować spółka jawna, gdyż stosuje się wobec niej odpowiednio przepisy o osobach prawnych (argument z art. 49§1 kpk i art. 33⁽⁽¹⁾⁾§1 kc). Tym samym przyjęć należy założenie, że w niniejszej sprawie oskarżycielem posiłkowym była (...) Sp. J., działająca z pełnomocnikiem adw. M. B. (pełnomocnictwo na k. 34 akt śledztwa).

Poza sporem pozostaje, że pokrzywdzona Spółka Jawna spełniła warunki do wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia, a opisane w art. 330§2 kpk. Natomiast termin do skutecznego wniesienia subsydiarnego aktu oskarżenia miał charakter prekluzyjny (wyrok TK z dnia 25.09.2012r. w sprawie SK 28/10, opublikowany: OTK-A 2012/8/96, Dz. U. 2012/1095) i zgodnie z art. 55§1 kk wynosił miesiąc od doręczenia pokrzywdzonemu zawiadomienia o postanowieniu ponownie umarzającym postępowanie przygotowawcze.

W sprawie nie doszło do doręczenia stosownego zawiadomienia na adres Spółki Jawnej, a jedynie w tym samym dniu (tj. w dniu 23.11.2012r.) niezależnie od siebie zawiadomienie otrzymali na adresy prywatne obaj współnicy. Rozstrzygnięcie co do prawidłowości takiego doręczenia schodzi jednak na dalszy plan w sytuacji, gdy w dniu 28.11.2012r. przedmiotowe zawiadomienie otrzymał pełnomocnik (...) Sp. J. (ostatnia nienumerowana karta akt śledztwa).

Subsydiarny akt oskarżenia nadany został w Urzędzie Pocztowym w dniu 28.12.2012r. (k.7), a więc z zachowaniem miesięcznego terminu od daty doręczenia zawiadomienia dla pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego. Nie można zgodzić się z Sądem I instancji, że termin miesięczny z art. 55§1 kpk biegnie zawsze i wyłącznie od daty wykonania doręczenia dla pokrzywdzonego. Na marginesie należy zauważyć, że przy takim rozumowaniu pokrzywdzona Spółka Jawna nie otrzymała dotąd w ogóle zawiadomienia o ponownym umorzeniu śledztwa.

Rzecz jednak w tym, że zgodnie z art. 140 kpk, o ile ustawa nie stanowi inaczej (a w tym przypadku nie stanowi), to w przypadku ustawowego nakazu wykonania doręczenia dla strony procesowej, stosowne orzeczenie, zarządzenie, zawiadomienie lub odpis należy doręczyć również obrońcy, pełnomocnikowi lub ustawowemu przedstawicielowi strony. Dotychczasowy dorobek orzecznictwa i doktryny w odniesieniu do terminów zawitych jednoznacznie wskazuje, że w przypadku równoczesnego doręczenia orzeczenia stronie oraz jej pełnomocnikowi lub obrońcy, bieg terminu do wniesienia środka odwoławczego przez obrońcę zawsze rozpoczyna się z dniem doręczenia chronologicznie późniejszego (np. postanowienie SA we Wrocławiu z dnia 15.03.2001r. w sprawie II AKz 112/01, opublikowane: OSA 2001/6/37; postanowienie WSA w Warszawie z dnia 13.02.2007rr. w sprawie II SA/Wa 2054/06, opublikowane: LEX nr 318275).

W zaskarżonym postanowieniu zaprezentowany został pogląd odmienny, jednakże podparty tylko gołosłownym twierdzeniem o jego zgodności „z utrwalonym poglądem doktryny i orzecznictwa” (k.24v.), bez wskazania jakichkolwiek konkretnych przykładów. Tymczasem Sąd odwoławczy nie znajduje żadnego uzasadnienia dla tezy aby bieg terminów prekluzyjnych dla stron oraz ich obrońców i pełnomocników (w szczególności terminu z art. 55§1 kpk) liczyć inaczej aniżeli bieg terminów zawitych do składania środków odwoławczych.

Reasumując całokształt powyższych wywodów stwierdzić należy, że doręczenie w dniu 28.11.2012r. zawiadomienia o ponownym umorzeniu postępowania przygotowawczego pełnomocnikowi (...) Sp. J. (jako pokrzywdzonemu w sprawie) otworzyło tej Spółce Jawnej (jako oskarżycielowi posiłkowemu) drogę do skutecznego złożenia w dniu 28.12.2012r. substydiarnego aktu oskarżenia sporządzonego i podpisanego przed adwokata, będącego w dalszym ciągu pełnomocnikiem oskarżyciela posiłkowego.

Nie było zatem trafne ani uznanie, że substydiarny akt oskarżenia został złożony po terminie, ani też uznanie, że oskarżyciel posiłkowy (...) Sp. J. w zaistniałym układzie procesowym nie był uprawniony do wniesienia aktu oskarżenia. Dlatego też Sąd odwoławczy uchylił w całości zaskarżone postanowienie, a procesowe uzasadnienie takiego rozstrzygnięcia wynika z treści art. 437§1 i 2 kpk.